

Поступово прогрес буде ставати все помітнішим, а подальше навчання буде проходити тільки у задоволенні. Адже з кожним новим заняттям процес засвоєння матеріалу здійснюється швидше, а значить, і вивчення мови буде просуватись набагато ефективніше.

Висновки. Головне правило індивідуалізації – щоб уся робота щодо виявлення та формування індивідуальності неодмінно передбачала активне включення самого студента в цей процес. Уся сутність індивідуалізації навчання полягає в тому, щоб допомогти студентові розкрити як для себе, так і для інших ті свої особливі якості, які в ньому закладені. Цей процес у кожного проходить по-своєму. Викладач виступає як активний помічник. Він має допомогти студентові "знайти себе", наблизитися до розуміння своїх індивідуальних особливостей, природних за походженням, і навчитися використовувати їх продуктивно, творчо.

Принцип індивідуалізації навчання прагне до системності та цілісності. В це поняття закладені усі головні компоненти індивідуалізації навчання, позначені взаємозв'язки їх між собою, вказана цільова спрямованість. У цьому й виражається системність та цілісність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гришкова Р.О. Міжпредметна координація у навчанні професійно спрямованої англійської мови та фахових дисциплін / Р.О. Гришкова // Наукові праці. Педагогіка. – Миколаїв: МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Т. 71. – Вип. 58. – С. 149-154.
2. Дейніченко Т.І. Теорія і практика диференціації в груповій роботі / Т.І. Дейніченко // Сучасні проблеми дидактики: збірник наукових праць. – Харків, ХДПУ, 2003. – С. 178-186.
3. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник. / кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – [вид.2-е, випр. і перероб.]. – К. Ленвіт, 2002. – 328 с.
4. Методика навчання іноземної мови: метод. реком. / укл. Н.С. Шкарупа. – Полтава, ПНПУ, 2011. – 69 с.
5. Миленкова Р.В. Інноваційна культура: методичний супровід формування: навч.-метод. посібник для організації практичних занять та самостійного вивчення дисципліни / Р.В. Миленкова. – Суми: УАБС НБУ, 2007 – 75 с.
6. Тарнопольський О.Б. Використання Інтернет-технологій у навчанні англійської мови для професійного спілкування студентів немовних спеціальностей / О.Б. Тарнопольський // ВІСНИК Житомирського державного університету. Випуск 53. Серія «Педагогічні науки». – 2010. – С. 47-51.
7. Ходцева А.О. Індивідуалізація контролю при вивченні іноземної мови як фактор стимуляції самостійної роботи студентів / А.О. Ходцева // LXVII наукова конференція професорського-викладацького складу, аспірантів, працівників відокремлених структурних підрозділів університету. – К., 2011. – 456 с.
8. Яцишин О.М. Роль лінгвістичної складової змісту навчального матеріалу у формуванні мотивації вивчення іноземної мови студентами економічних спеціальностей / О.М. Яцишин // Імідж сучасного педагога. – Полтава, 2003. – № 5/6. – С. 115-118.

Г.Я. МАКОВСКАЯ, А.Т. ПАРХОМЕНКО. К ВОПРОСУ ОБ ИНДИВИДУАЛЬНОМ ПОДХОДЕ К СТУДЕНТАМ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО НАПРАВЛЕНИЯ

Резюме. В статье рассматривается индивидуализация обучения иностранным языкам в высших учебных заведениях, которая обеспечивает повышение качества обучения, а также важность формирования индивидуальности, личности студента. Рассмотрены эффективные пути и средства индивидуализации обучения.

Ключевые слова: индивидуализация обучения, учебный процесс, индивидуальные возможности, самостоятельная работа, дифференциация, мотивы, метод проекта.

G.Y. MAKOVSKA, O.T. PARKHOMENKO. ON THE INDIVIDUAL APPROACH TO STUDENTS IN THE PROCESS OF LEARNING A FOREIGN LANGUAGE FOR SPECIFIC PURPOSES

The summary. The article deals with the individualization of teaching foreign languages in higher education, which enhances the quality of learning, as well as the importance of creating individuality, personality of the student. Considered effective ways and means of individualization of learning.

Key words: individual learning, learning process, individual abilities, self-study work, motivation, method of projects.

Одержано редакцією 27.06.2014 р.

УДК: [378. 016: 81' 243]: 004 – 021. 464

І.М. ЗАБІЯКА

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Резюме. У статті, на основі аналізу психолого-педагогічної літератури та практичного досвіду автора, визначено основні інформаційні технології, що використовуються при організації самостійної роботи з іноземної мови студентів технічних спеціальностей

Ключові слова: інформаційні технології, самостійна робота, міжкультурна іншомовна комунікація.

Постановка проблеми. Безперечним сьогодні вважається той факт, що людство активно формує інформаційне суспільство, і домінуюче значення у цьому набувають сучасні інформаційні технології (ІТ). На даному етапі науковці та педагоги практики вивчають можливості упровадження інформаційних технологій у дидактичний процес вищої професійної школи.

XXI століття – століття інформатизації – безсумнівно, вносить свої корективи у традиційне викладання іноземних мов. В останні роки у системі української освіти спостерігається тенденція зміни парадигми навчання, згідно якої вища школа переходить від передачі студентам готових знань до організації та управління їх самостійної навчально-пізнавальною діяльністю. Сучасні вимоги до освіти, де самостійна робота студентів є основною, змушують вищу школу застосовувати методи та форми, що безпосередньо сприяють активному процесу навчання, які розвивають уміння вчитися, знаходити необхідну інформацію, використовувати різні інформаційні джерела і, безперечно, розвивати пізнавальну самостійність студентів. У процесі самостійної роботи у студентів формуються ті навички, уміння та знання, що забезпечують засвоєння прийомів пізнавальної діяльності, пробуджують інтерес до творчої роботи, а надалі розвивають здатність до вирішення практичних і наукових завдань.

Таким чином, проблема використання інформаційних технологій особливо **актуальна** на сучасному етапі. Погоджуючись з Е.С. Полат підкреслимо, що XXI століття вимагає від студента не простого запам'ятовування ідей, фактів, концепцій та теорій, а демонстрування свого розуміння цих явищ [5].

Проблема використання ІТ у навчально-виховному процесі охоплює широке коло питань, тому є об'єктом вивчення багатьох науковців та педагогів-практиків (М. Антонченко, Н. Агатова, О. Ашхотов, А. Ашхотова, І. Богданова, Л. Боднар, Н. Волкова, Т. Вороніна, В. Горбенко, Л. Гришко, І. Захарова, М. Здравомислов, В. Кашицин, В. Молчанова, О. Сидорова, В. Суржанська, Ю. Триус, О. Шилова). Теоретичним і практичним аспектам проблеми комп'ютеризації освіти присвячені праці Б. Гершунського, В. Долматова, Є. Машбіца, В. Монахова, Н. Морзе, О. Тищенко. Окремі аспекти інформатизації вивчення іноземних мов висвітлювали М. Акіпова, Е. Носенко, О. Полат

Мета статті – розкрити можливості інформаційних технологій у вивченні іноземної мови у процесі самостійної роботи.

Відзначимо, що в останні роки термін “інформаційні технології” часто виступає синонімом терміносполуки “комп'ютерні технології”, оскільки усі інформаційні технології пов'язані із використанням комп'ютера. Проте, термін “інформаційні технології” набагато ширше і включає в себе “комп'ютерні технології” у якості складової. При цьому інформаційні технології, засновані на використанні сучасних комп'ютерних та мережевих засобів, утворюють терміносполуку “сучасні інформаційні технології”.

Аналіз наукових праць (А. Андрєєва, Л. Гришко, І. Захарової, А. Кузьмиського, Г. Нечаєнко, Ю. Триуса та ін.) дає змогу з'ясувати, що під інформаційними технологіями навчання розуміють використання сукупності електронних засобів і методів збору, обробки і передачі даних (первинної інформації) для отримання інформації нової якості про стан об'єкту, процесу або явища (інформаційного продукту).

Виклад основного матеріалу. Завдання викладача полягає у тому, щоб активізувати пізнавальну діяльність студентів у процесі вивчення іноземних мов. Сучасні методики (навчання у співпраці, проектна методика із використанням нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів тощо) дають змогу зреалізувати особистісно-зорієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням особливостей студентів, їх рівня навченості, здібностей тощо [3].

Робота із комп'ютерними навчальними програмами на заняттях з іноземної мови активно використовується при вивченні лексики, з метою вироблення техніки вимови. Більшість навчальних програм передбачають режим роботи із мікрофоном. Після прослуховування слова чи фрази студент повторює їх за диктором і на екрані з'являється графічне зображення звуку диктора і студента, при порівнянні яких видно усі неточності у вимові. Безліч найрізноманітніших інтерактивних навчальних комп'ютерних програм із вивчення англійської мови спрямовані на самостійне опрацювання фонетичних та граматичних аспектів і доведення їх до автоматизму у вжитку. Особливостями цих програм є інтерактивні діалоги, системи розпізнавання мови й візуалізації вимови, анімовані ролики, що демонструють артикуляцію звуків, вправи для розвитку усіх видів мовних навичок, відеосюжети з перекладом, індивідуальні налаштування роботи, а також відслідковування власних результатів навчання. Великою популярністю у студентів користується навчальна комп'ютерна програма “Професор Хіггінс. Англійська без акценту”, що дозволяє їм без особливих проблем пригадати основні правила читання англійських моно- або дифтонгів і повторити систему часів англійських дієслів. Навчання письма за допомогою комп'ютерних програм вирішує відразу два завдання: правильне написання англійських слів і оволодіння клавіатурою.

Стрімке проникнення інформаційних технологій у навчальний процес змушує переосмислити роль і місце викладача при навчанні студентів. Енциклопедичні електронні програми “Encart” і “Британська енциклопедія” виявляються незамінною сучасною підмогою у процесі викладання англійської мови. Будь-яка спеціальна лексична тема, яка розглянута на практичному занятті, легко може набути форму власної доповіді (часто у формі презентації). Для підготовки розгорнутого повідомлення із досліджуваної проблеми студенти звертаються до електронних джерел. За допомогою однієї або обох комп'ютерних енциклопедій студенти обирають ключове слово, знаходять по ньому провідну словникову статтю, переглядають релевантні матеріали і готують самостійний виступ. Практично кожна розглянута під час семестру розмовна тема завершується невеликою конференцією із презентацією отриманих

пошукових результатів. Робота відповідним чином вчить аналітичному прочитанню матеріал, розвиває уміння критичного і селективного перегляду текстів, змушує робити логічні висновки.

Можливості використання Інтернет-ресурсів на заняттях з іноземної мови величезні. Глобальна мережа створює усі умови для отримання будь якої, необхідної для студентів і викладачів інформації: країнопізнавальний матеріал, новини із життя молоді, статті із газет і журналів, необхідна література тощо. Студенти можуть брати участь у тестуванні, у вікторинах, конкурсах, олімпіадах, що проводяться у мережі Інтернет, листуватися із однолітками з інших країн, брати участь у чатах, відеоконференціях тощо [4]. Студенти можуть отримувати інформацію із проблеми, над якою працюють у даний момент у рамках проекту. Використовуючи інформаційні технології та ресурси мережі Інтернет, можна, інтегруючи їх у навчальний процес, більш ефективно вирішувати цілу низку дидактичних завдань: формувати стійку мотивацію іншомовної діяльності; поповнювати словниковий запас як активною, так і пасивною лексикою сучасної мови; активізувати розумові здібності студентів; робити заняття більш наочними; забезпечувати навчальний процес новими, раніше недоступними матеріалами, автентичними текстами; привчати студентів до самостійної роботи із матеріалами. Крім того, робота з Інтернетом дозволяє формувати уміння, що забезпечують інформаційну компетентність, а саме: здійснювати пошук і відбирати необхідну інформацію у відповідності із визначеними завданнями і потребами, використовувати її для досягнення своїх цілей; аналізувати та оцінювати прочитане; диференціювати інформацію, виділяти головне і другорядне; швидко орієнтуватися у тексті, спираючись на такі підказки, як ключове слово, структура тексту тощо.

Що стосується критеріїв корисності конкретної технології в освіті, то їх можна сформулювати наступним чином: та чи інша навчальна інформаційна технологія доцільна, якщо вона дозволяє отримати такі результати навчання, які не можна отримати без застосування цієї технології.

Навчання іноземної мови також вимагає створення умов для вивчення та виявлення нового, для дослідження невідомого, при цьому викладачу відводиться роль не тільки джерела інформації, а й організатора, посередника для її отримання. Так Інтернет-джерела можуть стати помічником викладачеві іноземної мови в організації самостійної роботи студентів. Розглянемо окремі з цих ресурсів.

Існує ряд спеціалізованих сайтів, на яких студенти можуть працювати самостійно для удосконалення граматичних і лексичних навичок. Наприклад, <http://www.sgci.mec.es/elenza/index.html>, <http://www.netlanguages.com/homees/courses/spanishreception.html> та інші. Для бажаючих об'єктивно визначити власний рівень володіння мовою існує <http://www.ihmadrid.es/comunicativo/>. Для навчання різних видів мовленнєвої діяльності мережа має спеціальні сайти (<http://www.babelnet.sbg.ac.at/>, <http://www.sgi.mec.es/csa/Materiales>), де подаються фрагменти навчальних занять із цікавими текстами, вправами проблемного характеру і на закріплення нової лексики. Фрагменти розраховані на різні рівні навчання. Отримати теленовини і подивитися фільми у режимі он-лайн можна на сайті <http://www.cine.hispavista.com/minutoymedia>.

Технологічні можливості Інтернет дозволяють створити ситуацію реального спілкування у режимі відстроченого та реального часу із носіями мови на сайтах <http://www.amigaicom/gente/buscar.htm>; <http://www.yes.match/mt.cfm/pg=homt&+cid>.

Користуються достатньою популярністю в освітньому просторі так звані веб-квести, інтернет-сайти, які розробляються для максимальної інтеграції інтернет-технологій у навчальні предмети на різних рівнях навчання. Особливістю освітніх веб-квестів є те, що інформація для самостійної роботи студентів може перебувати на різних веб-сайтах, а результат роботи із квестами представлений публікацією у вигляді веб-сторінки або веб-сайту. Існує чимало доказів на користь використання веб-квестів у процесі вивчення іноземної мови. При відносно низькому рівні комп'ютерних навичок студентів досягаються дві основні мети навчання мови – комунікація та обмін інформацією. Квести дозволяють охопити самостійною роботою як окремого студента, так і групу студентів. Даний вид сайтів сприяє розвитку критичного мислення, вміння порівнювати, аналізувати, класифікувати інформацію. У студентів при роботі з квестами підвищується мотивація, що в свою чергу веде до підвищення ефективності навчання [5].

Великою популярністю при організації самостійної роботи із вивчення іноземної мови користуються подкасти, що представляють собою сучасну технологію розповсюдження через Інтернет авторських звукових і відеопрограм. Подкастинг – це процес створення і поширення звукових або відео-передач у Всесвітній мережі. Варто підкреслити їх зростаючу роль як одного із сучасних мультимедійних засобів навчання у процесі вивчення іноземних мов. Автентична аудіо- і відеоінформація, яка може бути прослуханою і побаченою у реальному часі, записана на будь-який носій і багаторазово відтворена, відкриває великі можливості у формуванні іншомовної комунікативної компетенції. Необхідно зазначити, що даний он-лайн спосіб самостійного вивчення іноземної мови передбачає активне залучення у цей процес студентів, які не тільки мають можливість працювати із подкастами у вільний від навчання час, але самим створювати їх. На нашу думку, регулярне створення подкастів студентами дозволило б викладачеві забезпечити індивідуальний підхід в освітньому процесі, а студентам набути впевненості і можливість подальшого зростання.

Одна із головних можливостей Інтернету – листування. Комунікація із людьми з різних країн, що знаходяться далеко один від одного в режимі реального часу, комунікація без кордонів і посередників для будь-якої людини – ось що означає листування у наш час. Користувач має доступ до необмеженого користування електронною поштою. Близько 75% часу, проведеного в Інтернеті, людина присвячує листуванню електронною поштою. Електронна пошта – швидкий спосіб комунікації, це особливий тип інтерактивності.

Висновки. Таким чином, потенціал Інтернету невичерпний, у тому числі і в галузі освіти. У сучасній методиці викладання іноземних мов та організації самостійної роботи значна роль належить використанню мультимедійних засобів та інформаційних технологій. Наявність різноманітних методів викладання та форм організації самостійної роботи з іноземної мови дає можливість застосовувати усі види засобів навчання, у тому числі – інформаційні технології. Можна з упевненістю стверджувати, що на сучасному етапі існують різні варіанти застосування засобів інформаційних технологій як на окремих заняттях з іноземної мови, так і при організації самостійної роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гришко Л.В. Проблеми створення методичних систем навчання на основі нових інформаційних технологій / Л.В. Гришко, Г.П. Нечасенко, Ю.В. Триус // Інформаційні технології в науці та освіті: матеріали Всеукраїнської конференції молодих науковців ІТОНТ-1997 (15-18 квітня 1997 р.) / Черкас. нац. ун-т. – Черкаси: ЧНУ, 1997. – Ч. 1. – С. 196-211.
2. Дишлева С. Інформаційно-комунікаційні технології (КТ) та їх роль в освітньому процесі [Електронний ресурс] / С. Дишлева. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/technol/6804>. – Назва з екрану.
3. Кузьмінський А.І. Роль і місце інформаційно-комунікаційних технологій в кредитно-модульній системі вищої освіти / А.І. Кузьмінський // Інформаційні технології в освіті, науці і техніці: м-ли 4 Всеукраїнської конференції молодих науковців ІТОНТ-2004, (28-30 квітня 2004 р.) / А.І. Кузьмінський. – Черкаси ЧНУ, 2004. – Ч.2. – С. 24-27.
4. Скрипко Л.Е. Внедрение инновационных методов обучения: перспективные возможности или непреодолимые проблемы? / Л.Е. Скрипко // Менеджмент качества. – 2012. – № 1. – С. 76-84.
5. Интернет в гуманитарном образовании: учеб. пособ. [для студ. высш. учеб. зав.] / под ред. Е.С. Полат. – М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС, 2001. – 272 с.

И.Н. ЗАБИЯКА. ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ ПО ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

Резюме. В статье, на основе анализа психолого-педагогической литературы и практического опыта автора, определены основные информационные технологии, используемые при организации самостоятельной работы по иностранному языку.

Ключевые слова: информационные технологии, самостоятельная работа, межкультурная иноязычная коммуникация.

I.M. ZAVIYAKA. APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF THE ORGANIZATION OF SELF-TRAINING FROM A FOREIGN LANGUAGE

The summary. The article considers the essence of the concept of information computer technologies. By this term scientists mean the set of electronic tools and methods of operation used for implementing of educational activities. Based on the analysis of psychological and pedagogical works the main directions of application of information and computer technologies in education are identified.

Key words: information technologies, self-training, foreign language intercultural communication.

Одержано редакцією 25.06.2014 р.

УДК: [378. 147. 016: 81' 243]: 004

С.І. ЛОБАНОВА

ЗНАЧЕННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ТЕХНІЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Резюме. В статті розглядається проблема значення сучасних комп'ютерних технологій для викладання іноземних мов у технічних ВНЗ. На даний час важливими складовими професійної компетенції викладання іноземної мови університету є не тільки знання сучасних педагогічних технологій, а також її професійне володіння новими засобами навчання.

Ключові слова: комп'ютерні технології, іноземні мови, професійна компетенція, педагогічні технології, професійне володіння.

Постановка проблеми. В останні роки відбувся стрімкий перехід до комп'ютерних інтерактивних, мультимедійних технологій і до активного впровадження їх у всі сфери життя. Інформаційні технології все ширше і глибше впроваджуються в освітній процес вищих навчальних закладів України. Нове покоління студентства пред'являє при цьому, закономірні вимоги до удосконалення способів і технологій освітньої діяльності університетів. Для досягнення максимального ефекту в навчанні професорсько-викладацькому складу сучасних університетів необхідно враховувати “комп'ютерне мислення” сучасного студента і, у зв'язку з цим, структурувати подачу навчального матеріалу таким чином, щоб вироблення певних навичок і вмій були значною мірою алгоритмізовані. Необхідність кардинальних змін у системі освіти усвідомлюють і самі фахівці в галузі освіти і, зокрема, викладачі іноземних мов технічно спрямованих університетів.